

2021 – DOSARELE PATRIMONIULUI (LXXII):

pentru ce nu se vând cărțile la noi? - două secole de la nașterea lui Axente Sever!
- se schimbă numele la 47 comune din județ?

Fiecare este artizanul propriului destin?

Dosarele patrimoniului (LXXII)

Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul ...

Pentru ce nu se vând cărțile la noi?

Se schimbă numele la 47 comune din județul Sibiu?

Alțina - *Urzicari*
Chirpăr - *Merișor*
Fofeldea - *Făgetu*
Ilimbav - *Putinei*
Ludoș - *Udrea*
Hosman - *Arinoasa*

Păuca - *Troianu*
Poplaca - *Stejari*
Sângatin - *Bucium*
Săsăuși - *Fântânele*
Slimnic - *Argeșelu*
Vurpăr - *Fața Rorei*

1943

200 ani de la naștere
115 ani de la moarte

Axente 1821
Sever 1906

... nu trăește omul numai cu pâine, ci mai mult cu cuvântul lui Dumnezeu?

În „Anul comemorativ al celor adormiți întru domnul ...” sugerăm cititorilor să mediteze la proverbul latin: „*Quisque est faber suae fortunae*” - „Fiecare este artizanul propriului destin”. În acest an, sărbătorim și două secole de la nașterea revoluționarului pașoptist, Ioan Axente Sever (1821-1906). Prefect al Legiunii Prima Blasiana și colaborator de încredere al lui Avram Iancu, a fost profesor de limba latină și română în București, implicându-se activ în mișcările pentru libertatea românilor, atât în Țara Românească cât și în Ardeal. Retras la Brașov, a corespondat cu diferite publicații.

Vă invităm să descoperiți articolul „Pentru ce nu se vând cărțile la noi?” (articol atribuit lui Ioan Axente Sever), apărut în „Tribuna” nr. 105 din 13/25 maiu 1897: «Între multele calități bune ce le are neamul românesc e și modestia, care deși e o calitate frumoasă și demnă de toată lauda, mie mi-se pare din cale afară stricăcioasă, păgubitoare și pedecă la progres, fie în economie, fie în comerț și industrie, ba chiar și în literatură. Se zice, că capra nu merge de bunăvoie la târg, ci trebuie să o duci de barbă; apoi spuneți-mi câți dintre noi cari știm scrie și ceti, am mers singuri de capul nostru la școală, și câtă silă, câtă muncă, câtă amabilitate au pus și folosit părinții și dascălii noștri, până să ne înduplece a învăța. Ei și care băiat se duce de bună-voie la cismărie, pantofărie, sau prăvălie? Nici unul; toți trebuie duși, conduși, îndemnați și une-ori în contra

voiei și aplicărei lor dați, și ținuți cu putere la tarabă, ca să se facă oameni din ei. Numai iarba și pădurea crește de sine, toate câte sunt și le vedem și le avem pe pământ, se fac prin muncă, prin sîlă, prin răsboiu în contra naturii inerte, care numai apă rece și poame sălbatice ne dă fără de munca noastră, și aproape nime nu muncește de voie bună, toți de sîlă, toți împinși de vre-un motiv, care analizat bine tot e un fel de nevoie și sîlă. Ne trebuie lapte, unt, unsoare și carne: trebuie să creștem și să ținem vite; ne trebuie pâne: trebuie să arăm, săpăm și muncim pământul ca să o producă; ne trebuie haine ca să acoperim goliciunea și să conservăm căldura trupului: trebuie să topim inul și cânepa, să le toarcem pe acestea și lâna oilor, să le țesem croim și coasem. Toate acestea nu se fac de voie bună, ci de sîlă, și de dorul, de a avea de a ne nutri și trăi. Acum dacă toate lucrurile câte le avem, producem și confecționăm, se fac de nevoie, cum putem aștepta ca cărțile, lucrările minții și spiritului unor oameni, să se ceară și vîndă în sine, neoferite, neîmbiate de cineva?

Vedem că toți industriașii, toți fabricanții, ba chiar și producătorii fructelor pământului ne oferă, de multe-ori ostentativ produsele și fabricatele lor, numai literații sunt mai modești, și se mulțumesc cu anunțul aparițiunii operelor lor.

Modestia aceasta e stricăcioasă, ea trebuie înlocuită cu curajul care-l are mama, spălându-și, peptenându-și și îmbrăcându-și copilașul, sau copilița; deși aceștia plâng, se trântesc, ea nu se dă îndărăt, până să termine lucrarea. Ce mai lucru mare ar fi, dacă cei ce primesc dela vre-un cunoscut sau amic, una sau mai multe cărți folositoare de un interes moral, material și național, primindu-le să le țină pururea pe masă și să le ofere, ba chiar obtrudă cunoscuților și amicilor, cari îi cercetează, întocmai cum face mama cu copilașul ei, care după-ce se vede spălat, curățit, după-ce începe a simți căldura ce i-o conservă haina, plin de bucurie se aruncă în brațele mamei și o omoară cu sărutatul. Deci fraților și domnilor jos cu modestia, dacă dorim ca să ajungem și încă să întrecem cu cultura pe compatrioții noștri, cari numai atunci vor sta de vorbă cu noi și ne vor respecta, când vom fi asemenea de culți, asemenea de astuți, asemenea de prudenți ca ei.

Pare că tot ar fi mai frumos, mai onorabil, mai cu minte și folositor a da o coroană doue pentru o carte bună, care să o aibă copiii noștri, decât pentru o păreche de sticle cu apă și vin, sau pentru câteva păhare de bere, cari în loc să ne astîmpere setea, mai mult o ațîță, și de multe-ori repețind părechile ori păharele ne pomenim cu durere de cap drept petrecere, ceea-ce cetind o carte sau o gazetă nu numai nu se întâmplă, **ci ne convingem din ce în ce mai mult că nu trăește omul numai cu pâne, ci mai mult cu cuvântul lui Dumnezeu. Brașov 3/15 Maiu 1897. Cicero pro domo sua: Axentie».**

S-a stins la 13 august 1906, fiind înmormântat - după propria dorință-, la Blaj, în curtea Bisericii „Grecilor”. Pentru întreaga sa activitate, vechea comună Frâua a devenit sat simbol al revoluției de la 1848, purtând numele lui Axente Sever, fiind singura localitate sibiană care-și afirmă deschis identitatea, asumându-și trecutul și numele personalității care s-a luptat pentru viitorul comunității. Într-o lume dinamică, analiza identității culturale locale - județene - regionale și naționale, ar putea reprezenta o mare provocare! Mulți locuitori ai județului nu-și cunosc istoria propriei localități, existând așezări care nu au nici măcar o lucrare, care să păstreze mici părți din „memoria” comunității. Au apărut puține monografii, unele fiind elaborate în perioade în care accesul la informații era controlat sau restricționat. Problema identității locale ar trebui surprinsă în

toate fațetele ei, în ultimul secol existând chiar o tendință de românizare forțată a numelor de localități. Știați că în perioada celui de-al doilea război mondial, mareșalul Antonescu a dispus românizarea numelor unor comune din județul Sibiu?

În revista „Calendarul Gazeta Sibiului” (1943), a apărut articolul: «„*Se schimbă numele la 47 comune din județul Sibiu*”: «Ministerul Afacerilor Interne – Oficiul de Studii, Documentare și Statistică – a dispus ca numele a 47 localități din județul Sibiu, să se schimbe, în vederea românizării. Schimbarea numelui urmează să intre în vigoare la 1 Aprilie 1943. Până la această dată, scriptele, inscripțiile, etc., ale acestor localități urmează să fie modificate după noua denumire. Iată acum localitățile al căror nume se schimbă: Aciliu se va numi *Sumbal*; Alțîna se va numi *Urzicari*. Amnaș se va numi *Gruețe*; Apoldu de jos se va numi *Fântâna Rece*, Apoldu de sus se va numi *Frunți*; Armeni se va numi *Tudora*; Bogatul Român se va numi *Bogata*; Boz se va numi *Bozu*; Bungard se va numi *Luncani*; Cacova Sibiului se va numi *Cheia*; Cașolț se va numi *Răzoare*; Chirpăr se va numi *Merișor*; Cisnădie se va numi *Măgura*; Cisnădioara se va numi *Măgurele*; Cunța se va numi *Costișa*; Dobârca se va numi *Dobrica*; Dobra se va numi *Mușetoaia*; Doștat se va numi *Doinești*; Drașov se va numi *Sfânta*; Fofeldea se va numi *Făgetu*; Ghijasa de jos se va numi *Ulmeni*; Glâmboaca se va numi *Adâncata*; Gusu se va numi *Vișini*; Hamba se va numi *Văleni*; Hașag se va numi *Măguricea*; Hosman se va numi *Arinoasa*; Ilimbav se va numi *Putinei*; Ludoș se va numi *Udrea*; Mag se va numi *Cremenetu*; Marpod se va numi *Socet*; Mercurea Sibiului se va numi *Mercurea*; Nocrich se va numi *Căprioara*; Păuca se va numi *Troianu*; Poplaca se va numi *Stejari*; Reciu se va numi *Recea*; Rod se va numi *Rodu*; Ruși se va numi *Șesuri*; Săcădate se va numi *Cotu-Oltului*; Sângătin se va numi *Bucium*; Sășăuși se va numi *Fântânele*; Slimnic se va numi *Argeșelu*; Ungureni se va numi *Viile Mari*; Valea Sângătinului se va numi Valea *Buciumului*; Veștem se va numi *Mărgineni*; Vurpăr se va numi *Fața Rorei*». S-a aplicat această dispoziție?

Dacă s-a aplicat, populația și-a dat acordul, prin ... referendum local?

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-dosarele-patrimoniului-lxxii-pentru-ce-nu-se-vand-cartile-la-noi-doua-secole-de-la-nasterea-lui-axente-sever-se-schimba-numele-la-47-comune-din-judet-156375.html>

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Seviș
DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI

Eveniment Actualitate Stirile de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021 Dosarele patrimoniului (LXXII): pentru ce nu se vând cărțile la noi? - două secole de la nașterea lui Axente Sever! - se schimbă numele la 47 comune din județ?

Marius HALMAGHI 28.01.2021 20:02 943 vizualizari 1 comentariu

În: Tribuna, 28 ianuarie 2021